

Заява про солідарність із православною Декларацією щодо вчення про «руський мір», а також проти християнського націоналізму та нового тоталітаризму

Після вторгнення Російської Федерації в Україну в лютому 2022 року православні голоси рішуче засудили використання для виправдання нинішньої війни вчення про «руський мір», згідно з яким існує органічно єдина транснаціональна православна руська цивілізація, що охоплює території та народи Росії, України, Білорусі, а іноді й інших країн. Ця заява покликана: а) сприяти тому, щоби вчені-християни, які не належать до православної традиції, підтримали православних у запереченні вчення про «руський мір»; б) засудити нечестиві союзи між християнською ідентичністю та політичною владою, що виникли також у контексті християнського націоналізму; в) закликати до розвитку екуменічного «богослов'я після 'християнського світу' (*Christendom*)». Ми запрошуємо до підтримки цієї заяви вчених та священнослужителів серед християн і також відкриті до тих, хто не поділяє її християнську мову, але солідарний з метою.

*Немає, як Господь, святого,
нема бо іншого, крім Тебе,
нема скелі, як Бог наш.
Не множете слів тих гордовито,
нехай зухвалість не виходить з уст ваших,
бо Бог – то Господь всевідаючий,
Він зважує вчинки.*

З молитви Анни, 1 Сам. 2

Ми визнаємо, що християнські традиції історично приписують святість одному лише Богові. Ні нація, ні держава, ні будь-яка політична спільнота не мають права претендувати на святість, притаманну їм самим.

Християнська ідентичність не належить єдино, виключно або найвищою мірою будь-якій нації, расі чи цивілізації. Цілісність християнського свідчення спотворюється там, де його використовують задля створення поділів між тими чи іншими людьми, расами, народами, цивілізаціями.

Тому ми виступаємо проти «християнського націоналізму», «християнської Європи» та «руського міру».

Росія та вся Європа історично були домом для багатьох релігійних, етнічних та мовних спільнот. Цілісність християнського свідчення спотворюється політичною агресією, заподіянням тілесних ушкоджень, страждань і збитків, або ж запереченням прав та цілісності спільнот, з якими ми співіснуємо, – чи то в ім'я християнського націоналізму, чи так званого «руського міру» (Святої Русі).

Ми пам'ятаємо, що часто християнство дуже зволікало з усвідомленням небезпеки своєї співучасті у політичному насильстві.

Християнською ідентичністю зловживали як щодо християн, так і нехристиян: у спалахах насильства на релігійному ґрунті, у жахливих переслідуваннях євреїв та інших меншин, а також щодо народів світу, які християнські колонізатори намагалися насильно повернути у свою віру. Цілісність християнського свідчення спотворюється використанням насильства у питаннях релігії та використанням релігії у сфері насильства.

Ми закликаємо інших християнських вчених у Європі та за її межами виступити проти нечестивих союзів між християнською ідентичністю та політичною владою.

Християнські вчені мають проявляти готовність і бажання виступати проти нечестивих союзів між християнством та політичною владою, особливо в контексті націоналізму, популізму та нових форм тоталітаризму. Цілісність християнського свідчення спотворюється, коли присвоєння християнської ідентичності не заперечується зсередини християнських традицій.

Ми вітаємо «Декларацію щодо вчення про ‘русській мір’» (РМ), яка походить від частини міжнародної православної спільноти

Зловживання вченням про «русський мір» було рішуче засуджено православними з різних країн як *неправославне*. Православні богослови без вагань засудили братовбивчу війну проти України як «повторення гріха Каїна». Цілісність християнського свідчення забезпечується християнською солідарністю з тими, хто каже владі правду.

Ми закликаємо до розробки екуменічного «богослов’я після ‘християнського світу’ (Christendom)».

Спираючись на Писання, розум та багаті традиції християнських церков по всьому світу, християнство ХХІ століття має рефлексувати над богослов’ям та політичною думкою, роблячи особливий внесок в екуменічне «богослов’я після ‘християнського світу’». Православні, католицькі та протестантські вчені повинні підтримувати одне одного в опорі сакралізації політичних спільнот та пропонувати ресурси для формулювання теології, відданої загальному добру, істині та справедливості.